

Aan
De minister van Financiën, Economische Zaken
en Primaire Sector

Adres kantoor Curaçao
De Rouvilleweg 39
Willemstad, Curaçao
Telefoon (+5999) 4619081

Adres kantoor Sint Maarten
Frontstreet 26
Convent Building
Philipsburg, Sint Maarten
Telefoon (+1721) 5430331

Adres kantoor Aruba
L.G. Smith Boulevard 68
La Piccola Marina
Oranjestad, Aruba
Telefoon (+297) 5832800

E-mail info@cft.cw
Internet www.cft.cw

Datum
21 augustus 2025
Ons kenmerk
Cft 202500089
Pagina
1/8

Uw kenmerk

Bijlage
2

Onderwerp
Reactie op de tweede uitvoeringsrapportage 2025

Geachte heer Wever,

Op 8 augustus 2025 ontving het College Aruba financieel toezicht (CAft) de uitvoeringsrapportage (UR) van Aruba over het tweede kwartaal van 2025. Met dit schrijven ontvangt u de reactie van het CAft op de tweede UR.¹ In bijlage 1 van deze brief vindt u een nadere uitleg en cijfermatige onderbouwing bij deze reactie.

Oordeel

De tweede UR toont een positief beeld. De belastingbaten vallen hoger uit dan geraamd. Dit leidt eind juni 2025 tot een voorlopig financieringsoverschot van AWG 364 miljoen, oftewel 5 procent van het bruto binnenlands product (bbp). Aruba voldoet daarmee vooralsnog aan de financieringssaldonorm. Ook voldoet Aruba vooralsnog aan de personeelslastennorm. De schuldquote van 72 procent ligt ruim onder het afgesproken schuldreductiepad. De uitvoering van investeringsprojecten blijft enorm achter. Het CAft constateert extra begrotingsruimte door meevallers en onderbesteding van investeringen. Daarnaast zijn er overschotten bij de zorg- en sociale zekerheidsfondsen. Het CAft adviseert deze middelen primair te benutten voor schuldaflissing.

Toelichting

Financieringssaldo

De tweede UR van 2025 toont een voorlopig overschot van AWG 364 miljoen voor de collectieve sector. Eind 2025 verwacht Aruba, een overschot van AWG 192 miljoen (2,6 procent van het bbp). De tweede UR van 2025 toont een gunstige ontwikkeling van zowel de directe als de indirecte belastingbaten. Op basis hiervan verwacht het CAft meevallers.

Het CAft adviseert deze meevallers te verwerken in de eerste ontwerpbegrotingswijziging 2025 (BW). Conform de Landsverordening Aruba financieel toezicht (LAft) kan Aruba deze meevallers aanwenden voor schuldaflissing en (extra) investeringen. Gezien de enorme onderbesteding bij de investeringen, adviseert het CAft de begrotingsruimte primair te benutten voor schuldaflissing. Aruba hoeft daardoor minder te lenen en bespaart circa AWG 20 miljoen aan rentelasten.

Personeelslasten

De totale personeelslasten bedragen per 30 juni 2025 AWG 258 miljoen. Dit is een stijging van AWG 21 miljoen (9 procent) ten opzichte van 2024, voornamelijk veroorzaakt door de salarisindexering. Voor 2025 raamt Aruba de personeelslasten op 9,1 procent van het bbp. Hiermee voldoet het land vooralsnog aan het plafond van 10 procent dat vanaf 2027 geldt. De komende jaren is het echter van belang dat het land zich blijft inspannen om de personeelslasten structureel te beheersen. Dit is ook in lijn met de beleidsmaatregelen die zijn opgenomen in de vastgestelde begroting 2025.

Schuldquote

Eind juni 2025 bedraagt de totale schuld van Aruba AWG 5.280 miljoen (72 procent van het bbp). Dit is een daling van AWG 170 miljoen ten opzichte van eind juni 2024. Ondanks deze positieve ontwikkeling blijft de schuldpositie kwetsbaar voor economische schokken en drukken de rentelasten (circa 16 procent van de begroting) zwaar op de overheidsfinanciën. Ook bestaat het risico dat deze rentelasten verder oplopen vanwege de herfinancieringsopgave van AWG 3 miljard in de periode 2025-2029. Verdere schuldafbouw blijft daarom noodzakelijk om de financiële weerbaarheid van het land te vergroten.

In 2025 dient Aruba in totaal AWG 534 miljoen af te lossen. Hiervan is reeds AWG 165 miljoen binnenlands gefinancierd. Aruba is voornemens het resterende deel (AWG 291 miljoen) voornamelijk op de buitenlandse markt te lenen. De Rijksministerraad heeft ingestemd met het verzoek van Aruba voor een buitenlandse lening van AWG 270 miljoen.² Circa AWG 74 miljoen wordt met eigen middelen afgelost.

Het CAft adviseerde eerder om de verwachte overschotten bij de Algemene Ziektekostenverzekering (AZV) en de Sociale Verzekeringsbank (SVb) – met inachtneming van de wettelijke reserveverplichting – aan te wenden voor aflossing van externe schulden.³ Het CAft verwijst in dit kader ook naar zijn recente advies over het aanwenden van overschotten ten behoeve van schuldaflissing.⁴

Investeringsen

Aruba heeft voor 2025 AWG 71 miljoen aan investeringen begroot. Tot en met het tweede kwartaal van 2025 is hiervan slechts 13 procent gerealiseerd. Dit is het gevolg van krapte in de bouwsector als gevolg van de aanhoudende economische groei, de latere vaststelling van de begroting, de complexiteit van een aantal projecten en knelpunten in de uitvoeringscapaciteit. Het CAft ziet hiermee het eerder gesignaleerde risico bevestigd dat niet alle voorgenomen investeringen in 2025 zullen worden uitgevoerd.⁵

Ik verwacht u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
De voorzitter van het College Aruba financieel toezicht

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'L.M.C. Ongerling', written over a horizontal line.

Drs. L.M.C. Ongerling

Deze brief is in afschrift verstuurd aan:
De minister-president van Aruba
De directeur van de Directie Financiën

Bijlage 1: Uitleg en cijfermatige onderbouwing

In tabel 1 is de realisatie weergegeven voor de tweede kwartalen van de jaren 2023-2025. Daarnaast wordt de BW voor heel 2025 weergegeven.

Tabel 1: Overzicht realisatie gewone dienst (in miljoenen AWG)⁶

	2e UR 2023	2e UR 2024	2e UR 2025	1e BW 2025	Percent age ten opzichte van de 1e BW 2025
Baten	843	885	1012	1824	55%
Directe belastingen	329	291	417	628	66%
Indirecte belastingen	354	406	440	831	53%
Overige baten	159	187	155	365	43%
Lasten	737	745	797	1690	47%
Personeelslasten	237	237	258	509	51%
Goederen en diensten	92	96	92	214	43%
Rente	128	124	122	294	42%
Subsidie	106	114	127	243	52%
Overdrachten	83	84	105	228	46%
Bijdragen & afschrijvingen	90	89	93	200	46%
Exploitatieresultaat	106	140	215	134	161%
Kapitaaldienst	12	12	5	-55	-8%
Kapitaalontvangsten	19	21	20	40	49%
Kapitaalluitgaven	6	9	15	95	16%
Financieringssaldo land	118	153	220	78	280%

Bron: tweede uitvoeringsrapportages 2023-2025 en BW 2025 van Aruba.

Baten

Aruba realiseert in het tweede kwartaal van 2025 AWG 1.012 miljoen aan baten. Dit is AWG 127 miljoen (circa 14 procent) meer dan in het tweede kwartaal van 2024. De ontwikkeling ligt in lijn met de begroting en bij enkele belastingcategorieën zelfs boven de raming. De stijging wordt voornamelijk gedreven door de winstbelasting, de Belasting op bedrijfsomzetten/ Belasting additionele voorzieningen PPS-projecten (BBO/BAVP) en de toeristenheffing.

Belastingbaten

In het tweede kwartaal van 2025 nemen de belastingbaten toe met AWG 158 miljoen ten opzichte van het tweede kwartaal van 2024. De stijging komt deels door hogere directe belastingen (AWG 126 miljoen). Dit is vooral het gevolg van de toename van de winstbelasting, die AWG 148 miljoen hoger uitkomt dan in 2024.

Voor de winstbelasting is hiermee in het tweede kwartaal van 2025 al 91 procent van de begroting gerealiseerd. Dit geeft aanleiding tot bijstelling van de begroting. De hogere baten uit de winstbelasting weerspiegelen de economische groei in 2024. Daartegenover staat een daling van de loonbelasting met AWG 29 miljoen, voornamelijk door de verlaging van het tarief van 10 procent naar 0 procent per 1 januari 2025. Op jaarbasis wordt hierdoor een negatieve impact van circa AWG 50 miljoen verwacht.

De hogere baten uit de indirecte belastingen komen vooral door extra baten uit de BBO/BAVP (AWG 17 miljoen) en invoerrechten (AWG 13 miljoen). Voor beide belastingsoorten verwacht het CAft meevallers, waardoor de begroting moet worden aangepast. Vanaf 2025 worden de baten uit de toeristenheffing (AWG 53 miljoen) toegerekend aan de indirecte belastingen.

Overige baten

De overige baten dalen in het tweede kwartaal van 2025 met AWG 32 miljoen ten opzichte van dezelfde periode in 2024. Deze daling wordt met name veroorzaakt door lagere niet-belastingbaten (AWG 20 miljoen) en lagere baten uit rechten, boeten en overige baten (AWG 15 miljoen). Dit hangt samen met het uitblijven van concessierechten van de Aruba Airport Authority N.V. (AAA) en het nog niet ontvangen van uitkeringen van deelnemingen en het uitblijven van het begrotingsfonds pandemische veerkracht. De realisatie blijft daarmee achter bij de begroting.

Lasten

In het tweede kwartaal van 2025 bedragen de totale lasten AWG 797 miljoen. Dit is een stijging van AWG 53 miljoen (7 procent) ten opzichte van dezelfde periode in 2024. De toename wordt met name veroorzaakt door hogere personeelslasten, subsidies en overdrachten.

Personeelslasten en subsidies

De personeelslasten nemen tot en met juni 2025 met AWG 21 miljoen toe ten opzichte van het tweede kwartaal van 2024. De subsidies stijgen in dezelfde periode met AWG 13 miljoen. De stijging van de personeelslasten en subsidies houdt verband met de loonindexeringen per 1 juli 2024 (+5,5 procent) en 1 januari 2025 (+6 procent).

Overdrachten

De overdrachten nemen met AWG 20 miljoen toe in vergelijking met het tweede kwartaal van 2024. Dit wordt verklaard door de stijging van de reparatietoeslag.

Kapitaaldienst

De kapitaaldienst toont in het tweede kwartaal van 2025 een positief resultaat van AWG 5 miljoen. De baten bedragen AWG 20 miljoen en zijn grotendeels afkomstig uit vrijgekomen afschrijvingen. De lasten van AWG 15 miljoen bestaan voornamelijk uit verstrekte studieleningen. Aruba begroot voor 2025 AWG 71 miljoen aan investeringen. In het tweede kwartaal van 2025 is daarvan slechts 13 procent gerealiseerd. De investeringen zijn daarmee niet in lijn met de begroting.

Het CAft voorziet, gelet op deze lage realisatie en de structurele onderuitputting in voorgaande jaren, ook dit jaar een onderuitputting. De onderuitputting wordt verklaard door de latere vaststelling van de begroting, de uitvoeringscomplexiteit van een aantal investeringsprojecten en structurele knelpunten in de uitvoeringscapaciteit.

Financieel beheer

In het kader van het Landspakket werkt Aruba aan het versterken van het financieel beheer. Aruba boekt hierin voortgang. Zo constateert het CAft dat de achterstanden in de indiening van de uitvoeringsrapportages zijn ingelopen. De jaarrekening 2019 is ingediend bij de Staten. De jaarrekening 2020 is ingediend bij de Algemene Rekenkamer Aruba (ARA) en wordt momenteel onderzocht. Ook de jaarrekeningen 2021 en 2022 zijn bij de ARA ingediend, maar de behandeling daarvan is nog niet gestart. Daarmee is een aanzienlijke inhaalslag gerealiseerd.

Collectieve sector en overheidsentiteiten

In tabel 2 is het begrote resultaat voor 2025 van de gehele collectieve sector van Aruba weergegeven, afgezet tegen de realisatie in de tweede kwartalen van 2023–2025.

Tabel 2: Overzicht resultaat collectieve sector (in miljoenen AWG)⁷

	2e UR 2023	2e UR 2024	2e UR 2025	1e BW 2025
Financieringssaldo land (A)	118	153	220	78
Exploitatie	106	140	215	134
Kapitaaldienst	12	12	5	-55
Resultaat entiteiten (B)	60	144	144	114
AZV	17	42	44	67
SVb	19	63	56	57
ATA	26	39	43	9
Serlimar	-2	0	0	0
SEPB	0	0	0	-1
UA	-1	0	-2	-1
Correcties	0	2	2	-18
Collectieve sector (A + B)	178	297	363	192
Tekort/overschot (% bbp)	3.2%	4.2%	5.0%	2.6%
bbp	6531	7074	7339	7339

Bron: tweede uitvoeringsrapportages 2023-2025 en BW 2025 van Aruba.

Voor de entiteiten binnen de collectieve sector geldt dat het positieve resultaat voor het tweede kwartaal van 2025 wordt veroorzaakt door overschotten bij de AZV, de SVb en de Aruba Tourism Authority (ATA). In het tweede kwartaal van 2025 behaalde de AZV een overschot van AWG 44 miljoen.

De AZV verwacht een positief resultaat van AWG 86 miljoen, AWG 19 miljoen hoger dan de begrote AWG 67 miljoen. De SVb verwacht eind 2025 nog steeds een resultaat van AWG 57 miljoen, wat in lijn ligt met de begroting.

Aruba wijst samen met Nederland tweejaarlijks, na advies van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) van Aruba en in samenwerking met het CBS van Nederland, vóór 1 april aan welke rechtspersonen er met ingang van het volgende begrotingsjaar tot de collectieve sector behoren.⁸ De collectieve sector voor het jaar 2025 moet nog door de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) worden vastgesteld. Het CAft benadrukt hierbij het belang van een eenduidige benadering voor de landen Aruba, Curaçao en Sint Maarten.

Bijlage 2: Eindnoten

¹ Op basis van artikel 17 lid 1 van de LAft reageert het CAft op de tweede UR. Het toetsingskader voor de beoordeling van de UR wordt gevormd door de LAft.

² Besluitenlijst Rijksministerraad, kenmerk 3826289, 30 juni 2025.

³ Cft, kenmerk 202500036, Advies bij de vastgestelde begroting 2025, d.d. 16 april 2025.

⁴ Cft, kenmerk 202500067, Advies aanwenden overschotten t.b.v. schuldaflissing, d.d. 15 juli 2025.

⁵ Cft, kenmerk 202400065, Advies bij de ontwerpbegroting 2025, d.d. 17 juni 2024. Cft, kenmerk 202500031, Advies bij het amendement op de ontwerpbegroting 2025, d.d. 17 maart 2025.

⁶ In deze tabel is sprake van afronding op hele AWG miljoenen. Hierdoor kunnen afrondingsverschillen in de tabel voorkomen.

⁷ In deze tabel is sprake van afronding op hele AWG miljoenen. Hierdoor kunnen afrondingsverschillen in de tabel voorkomen.

⁸ Artikel 22 van de LAft.